

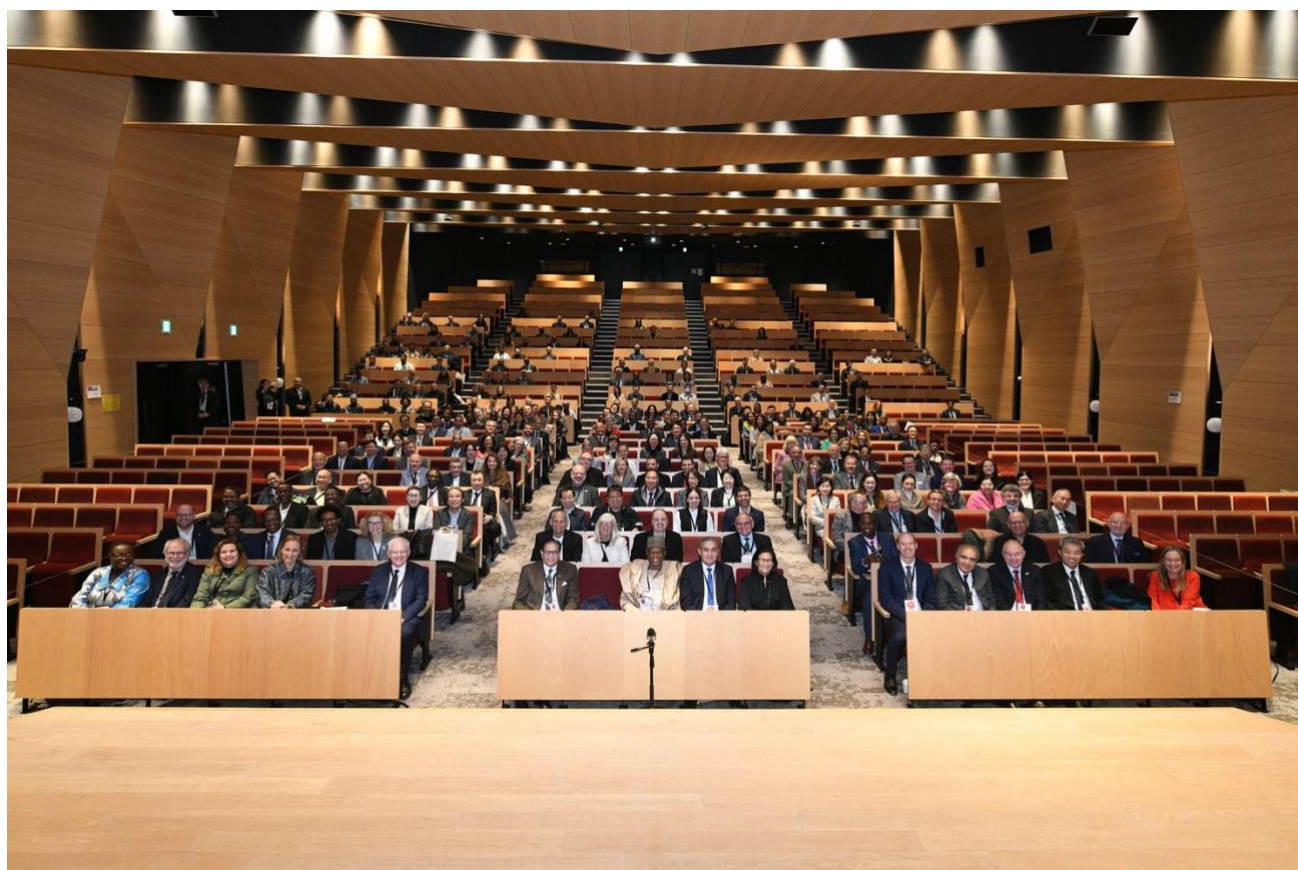

University Values in a Changing World

IAU 2024 International Conference
Tokyo, Japan

ZPRÁVA ZE ZAHRANIČNÍ CESTY

Mgr. Matyáš Hírman, Ústřední knihovna UK

IAU (International Association of Universities)

Mezinárodní asociace univerzit (IAU), založená pod záštitou UNESCO v roce 1950, je členská organizace sloužící globální akademické komunitě prostřednictvím: odborných znalostí a analýzy trendů, publikací a portálů, poradenských služeb, vzájemného učení, akcí a globálního prosazování zájmů.

IAU je nezávislá, dvojjazyčná (angličtina a francouzština), nevládní členská organizace. Členství v IAU je otevřené vysokoškolským institucím (HEIs) a organizacím.

Jako globální fórum pro vedoucí představitele institucí a asociací spojuje IAU téměř 600 členů z více než 130 zemí, aby společně identifikovali, reflektovali a jednali o společných prioritách. Působí jako globální hlas vysokoškolského vzdělávání pro široké spektrum mezinárodních a mezivládních organizací, zejména pro UNESCO. Členové mají přístup k široké škále služeb s prioritou, které však přesahují i na další zainteresované strany ve vysokoškolském vzdělávání, jako jsou organizace, instituce, vzdělávací autority, politici a rozhodovací orgány, specialisté, administrátoři, učitelé, výzkumníci a studenti.

Členové IAU z ČR: Univerzita Karlova, ČVUT a Masarykova Univerzita.

Díky členství UK jsem se v roce 2023 mohl stát členem **IAU Open Science Expert Group**, kde jsme připravili dokument týkající se role Open Science v měnícím se světě. Tento, pro mezinárodní měřítko, zásadní dokument byl na konferenci představen a skrze rozsáhlé diskuse dedikované části konference podrobně rozebrán: [odkaz na dokument](#)

Mezinárodní konference IAU 2024

Datum: 22.–24. listopadu 2024

Místo: Sophia University, Japonsko

Téma: „Hodnoty univerzit v měnícím se světě.“

Program konference

Obecný popis konference: V dnešním dynamickém a neustále se měnícím globálním prostředí čelí univerzity rostoucí složitosti a nejistotám. Instituce a jejich vedoucí představitelé jsou stále častěji nuceni rychle se přizpůsobovat rozmanitým očekáváním. V tomto kontextu konference zdůraznila zásadní roli hodnot a zkoumala, jak tyto hodnoty poskytují univerzitám vodítka pro rozhodování, etické jednání a smysluplné zapojení. Program konference také hodnotil, do jaké míry jsou tyto hodnoty využívány k řešení velkých výzev, kterým čelí společnosti.

Odkaz na fotografie z celé konference: [Den 1](#), [Den 2](#), [Den 3](#)

IAU 2024 International Conference

„*University Values in a Changing World*“

První den – 22. listopad 2024

První den konference byl dedikován přivítání a úvodním slovům organizátorů a hostující univerzity. Dále nám byl představen celkový program s podrobnými instrukcemi. Následoval networking, kde byla možnost navázat první kontakty – já osobně jsem se setkal se zástupci univerzit v Paříži, Oslu, Londýna a Austrálie. Diskutovali jsme, mimo jiné, na téma rozvoje výuky a překážky ve vzdělávání. Horkým tématem bylo také aktuální využití AI studenty/výzkumníky. Bylo evidentní, že každá univerzita k této problematice přistupuje trochu jinak, a tudíž jsme se další sen opět sešli na Breakout Session 2a.

Druhý den – 23. listopad 2024

Druhý den konference byl hlavním dnem, kde se uskutečnila většina plenárních přednášek včetně několika rozdělených sekcí, kde každá měla jiná témata. Během dne jsem se zúčastnil obou plenárních přednášek, jmenovitě:

Plenary I: Universality, Diversity and Interdependence

Přednáška se zaměřila na hodnoty univerzit, které jsou hluboce zakořeněny v kulturách a tradicích a tvoří jejich podstatu od samotného vzniku. Nana Aba Appiah Amfo, Rektorka University of Ghana a moderátorka diskuse, zdůraznila důležitost těchto hodnot při řešení současných globálních výzev. Simon Marginson z University of Oxford mluvil o historickém a teoretickém významu univerzitních hodnot. Sandra Almeida, prezidentka Federal University of Minas Gerais, se zaměřila na otázky etiky a vedení v kontextu různorodosti kultur. Patrick Deane z Queen's University hovořil o tom, jak univerzity balancují univerzalitu a rozmanitost v propojeném světě. Celkově přednáška poskytla hluboký pohled na roli univerzitních hodnot a jejich význam pro současnou společnost.

Plenary II: University Values and Digital Innovation

Druhá plenární přednáška se zaměřila na vztah mezi lidskými hodnotami a technologickým pokrokem a na to, jak ovlivňují transformaci a inovace ve vysokoškolském vzdělávání. Diskusi moderovala Fanta Aw, výkonná ředitelka NAFSA z USA. Tshilidzi Marwala, rektor United Nations University v Japonsku, hovořil o výzvách, kterým univerzity čelí v době rychlého technologického rozvoje, a o nutnosti přehodnotit metody výuky a výzkumu. Jekuk Chang, prezident Dongseo University z Jižní Koreje, se zaměřil na otázky příležitostí pro zlepšení vzdělávání. Rajani Naidoo z University of Exeter zdůraznila význam univerzitních hodnot jako stabilního prvku mezi tradicí a inovací. Přednáška nabídla komplexní pohled na to, jak mohou univerzity využít digitální transformaci k posílení svého poslání a adaptaci na nové podmínky.

Dále jsem se zúčastnil těchto částí v „Breakout Sessions“:

1a. Opening the Gates of Knowledge to Empower Humanity

Na této přednášce moderované Peterem Aronssonem, rektorem Linnaeus University ve Švédsku, jsme jako členové expertní skupiny pro otevřenou vědu (IAU Open Science Expert Group) představili výsledky naší práce. Spolu s kolegou Ahmedem Bawou z University of Johannesburg jsme již během přípravy dokumentu diskutovali o výzvách a překážkách v implementaci otevřené vědy na univerzitách. Během přednášky byl účastníkům konference představen a již na začátku konference distribuován klíčový dokument "[Open Science: The Challenge for Universities](#)", který slouží jako dobrý mezinárodní návod pro implementaci principů otevřené vědy do univerzitních strategií. Tento dokument také zdůrazňuje význam univerzit při prosazování otevřené vědy, identifikuje současné výzvy, kterým čelí, a poskytuje doporučení pro podporu otevřených vědeckých praktik. Cílem je posílit roli univerzit jako klíčových aktérů v tvorbě a šíření znalostí, podporovat transparentnost, spolupráci a přístupnost vědeckého výzkumu pro širší společnost.

2a. Universities and the Interplay between Human Intelligence and Generative AI

Přednáška se zaměřila na vliv generativní AI na vysokoškolské vzdělávání a spojila různé pohledy na její dopad na výuku, pedagogiku, kognici, hodnocení a výzkum. Diskusi moderovala Marta Losada, děkanka vědy na New York University Abu Dhabi. Huang Ronghuai z Beijing Normal University hovořil o proměně pedagogiky a metod hodnocení, zatímco Ann Gvritishvili, členka řídicího výboru Global Student Forum, upozornila na otázky nerovností a etických dilemat spojených s používáním AI. Hicham El Habti z University Mohammed VI Polytechnic zdůraznil výzvy spojené s reprezentací dat, jejich vlastnictvím a věrohodností, a také otázky sladění AI s akademickými hodnotami a etickými standardy. Diskuse identifikovala největší výzvy, kterým univerzity čelí, a navrhla možné cesty vpřed, jak AI efektivně a zodpovědně integrovat do akademického prostředí.

Doprovodný program druhého dne:

Během dne byli připraveny celkem 3 „Networking and Coffee Break“, kde jsme s účastníky mohli rozvíjet diskuse na témata, která zazněla během přednášek. Já jsem se pouštěl do debat s kolegy z univerzit v Nizozemí, Francii, Švédsku, Austrálii, Japonsku a témata se točila převážně kolem Open Science a její implementace do vzdělání a vědecké práce.

Dalším doprovodným programem bylo představení tradiční japonské kultury, kdy jsme měli možnost složit si origami, poslechnout hudbu hranou na tradiční nástroje, zhlédnout představení bojového umění či se zúčastnit čajového rituálu. Tento program byl pod taktovkou hostující Sophia University.

Večerní program byl pro nás připraven v podobě výletu tradiční lodí po řece Fudži s výhledem na duhový most. Během cesty jsme ochutnávali různá tradiční japonská jídla a navazovali další kontakty skrze diskuse na různá témata.

Třetí den – 24. listopad 2024

Třetí den se zaměřil na další témata diverzity světa a jejímu efektu na vysokoškolské vzdělávání. Po „Breakout Sessions“ a plenární přednášce následovalo společné rozloučení a pozvánka na další ročník konference.

Plenary III: Fostering Equity, Human Dignity, and a Culture of Peace through Higher Education

Přednáška se věnovala společenské a morální odpovědnosti univerzit při podpoře rovnosti, lidské důstojnosti a kultury míru. Diskusi moderoval Andrew Deeks, vicekancléř Murdoch University v Austrálii. Borhene Chakroun z UNESCO přispěl videopřednáškou, ve které zdůraznil potřebu univerzit aktivně přispívat k celoživotnímu vzdělávání a globální spravedlnosti. David Quigley z Boston College hovořil o roli univerzit při formování hodnot a posilování jejich humanitního poslání. Aisha Khurram, zástupkyně afghánské mládeže při OSN, sdílela pohled studentů na potřebu univerzit připravovat mladé lidi na to, aby se stali hybateli změn v geopoliticky napjatém světě. Abdul-Rasheed Na'Allah z University of Abuja zdůraznil význam univerzit při prosazování hodnot nad rámec ekonomických ukazatelů a jejich schopnost ovlivňovat pozitivní změny na globální úrovni. Přednáška apelovala na nutnost, aby univerzity byly hodnoceny nejen podle ekonomického přínosu, ale také podle jejich schopnosti kultivovat společenskou odpovědnost a přispívat k budování mírovějšího světa.

Dále jsem se zúčastnil této části v „Breakout Sessions“:

3b. Higher Education Towards Global Citizenship

Přednáška se zabývala konceptem „Global Citizenship“, jak jej definuje OSN, a jeho významem pro udržitelný rozvoj v kontextu současných geopolitických napětí a rostoucí fragmentace světa. Diskusi moderovala Inga Žalėnienė, rektorka Mykolas Romeris University v Litvě. Ken Aoki, Sophia University v Japonsku, hovořil o propojení globálního občanství s lidskou bezpečností a společenskou odpovědností. Michael Goh z University of Minnesota zdůraznil význam mezinárodního a interkulturního vzdělávání pro rozvoj dovedností potřebných k překonání globálních výzev. Rosalia Baena z University of Navarra se zaměřila na roli univerzit při podpoře spolupráce mezi různými kulturami a zeměmi. Jie Chen z Huazhong University of Science and Technology hovořila o možnostech, jak prostřednictvím mezinárodních programů a partnerství připravit studenty na výzvy globálního světa. Přednáška ukázala, jak mohou univerzity podporovat globální občanství a přispívat ke spravedlivější a udržitelnější budoucnosti.

Doprovodný program třetího dne:

Mimo oficiální ukončení a rozloučení, které doprovázely následné krátké diskuze, byla možnost navazovat nové kontakty a diskutovat nad tématy v rámci jedné „Networking and Coffee Break“ mezi prvními přednáškami a plenární přednáškou.

Shrnutí konference

Účast na mezinárodní konferenci IAU 2024 s tématem „Hodnoty univerzit v měnícím se světě“ pro mě byla mimořádně přínosná, zejména díky možnosti přispět k diskusi o zásadních tématech současného vysokoškolského vzdělávání. Důležitým momentem bylo představení klíčového dokumentu „[Open Science: The Challenge for Universities](#)“, na jehož tvorbě jsem se skrze IAU Open Science Expert Group podílel. Dokument nabízí konkrétní doporučení pro implementaci principů otevřené vědy na univerzitách, zdůrazňuje transparentnost a přístupnost vědeckého výzkumu. Tato zkušenost mi umožnila navázat úzkou spoluprací s experty z různých zemí. Dále mě zaujala plenární přednáška o vztahu univerzitních hodnot a digitálních inovací, která nabídla pohled na transformaci vzdělávání v době rychlého technologického rozvoje. Významným tématem byla generativní AI, jejíž dopad na pedagogiku, hodnocení a etiku jsme podrobně diskutovali a je to jedno z rezonujících témat také na českých univerzitách. Neméně inspirující byla diskuse o konceptu globálního občanství a roli univerzit při jeho podpoře, která zdůraznila význam interkulturní spolupráce pro řešení globálních výzev.

Během konference se mnohokrát potvrdila zásadní role univerzit při formování etických hodnot, podpoře inkluze a vedení společnosti směrem k udržitelnější a propojenější budoucnosti.

Networkingové aktivity mi umožnily navázat kontakty s odborníky z mnoha zemí a sdílet zkušenosti z implementace otevřené vědy a dalších témat. Program konference mě také obohatil kulturně – od japonských tradičních aktivit po výlet lodí s diskusemi o budoucnosti univerzit.

Finanční podpora Asociace knihoven vysokých škol (AKVŠ) mi umožnila zúčastnit se takto významné mezinárodní konference. Účast pro mě byla velice přínosná. Díky mému působení při implementaci principů otevřené vědy na národní úrovni úzce spolupracuji s většinou univerzit (nebo jejich částmi, např. knihovnamí) v České republice. Získané poznatky a zkušenosti tak mohu efektivně předávat dále, a tím přispět k rozvoji otevřené vědy a inovací ve vzdělávání v českém vysokoškolském prostředí. Inspirace z přednášek a diskusí mi umožní pomoci spolupracovat na nových strategiích a přístupech, které mohou české univerzity, mimo jiné, synchronizovat s mezinárodní úrovní. Tato příležitost tak výrazně přispěla k mému profesnímu růstu a k posílení spolupráce mezi univerzitami u nás i v zahraničí.